

František SCHWARZ, *Komunikace Vincenza I. Gonzagy s Rudolfem II. a jeho dvorem v letech 1587-1592*, České Budějovice 2023, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, diplomová práce, 110 s.

Posudek oponenta diplomové práce

Témata dotýkající se dějin Apeninského poloostrova na prahu novověku patří v českém dějepisectví spíše k opomíjeným oblastem historického bádání. Světlou výjimku v tomto ohledu tvoří František Schwarz, který v předloženém pojednání navázal na svou bakalářskou práci. V ní zevrubně analyzoval způsoby komunikace mezi Rudolfem II. a Vincenzem I. Gonzagou v letech 1595-1609. Ty probíhaly především prostřednictvím jejich služebníků, mantovských diplomatů v Praze a vlivných příslušníků císařského dvora. V rámci diplomové práce ve svých výzkumech dále pokračoval a obdobným způsobem jako v případě bakalářské práce blíže ozřejmil vzájemné styky obou urozených jedinců v prvních letech vlády Vincenza I. Gonzagy – 1587-1592. K jejímu zpracování přistoupil s mimořádnou znalostí odborné domácí a především zahraniční literatury, zejména italské a anglické. Vlastní pojednání vystavěl na široce pojatém a časově náročném výzkumu italsky psaných písemností, především relací mantovských vyslanců a agentů v Praze, které jsou uloženy v Archivio di Stato Mantova, fondu Archivio Gonzaga.

Vedle obligátního úvodu a závěru je práce rozčleněna do třech obsáhlých kapitol. V nich autor nejprve blíže analyzoval soudní spory a další záležitosti, které mantovský vévoda prostřednictvím svých vyslanců a agentů řešil na císařském dvoře v Praze. Z nich Vincenzo I. Gonzaga vystupuje jako sebevědomý a ambiciózní kavalír, neboť se chtěl na základě úzkého pokrevního příbuzenství s habsburskými císaři mocensky povznést nad další vládnoucí představitele tehdejších států Apeninského poloostrova i dalších evropských zemí. Jeho nedílnou součástí kupříkladu tvořila snaha získat hlas a místo na říšském sněmu. Ve svém výkladu se diplomant dále zaměřil na způsoby symbolické komunikace mantovských vyslanců a agentů s Rudolfem II. a rozličnými příslušníky císařského dvora, zejména s nejvyššími dvorskými hodnostáři, říšskými dvorskými rady a tajnými rady. V tomto ohledu hrály zásadní úlohu dary, které zástupci Vincenza I. Gonzagy poskytovali výše uvedeným osobám, a především to, za jakých podmínek a v jakých situacích docházelo k jejich předání. Poslední část práce proto zkoumá fenomén darů jako prostředek vzájemné politické komunikace mezi oběma stranami a snaží se ho zasadit do širších evropských souvislostí (Anglie, Francie).

Připomínky k pojednání jsou spíše věcného rázu. Ačkoliv je práce psána velmi čtivým jazykem, který se vyznačuje přesnou větnou skladbou a jasnou výpovědí, tento veskrze příznivý dojem nepatrným způsobem narušuje používání některých moderních ahistorických výrazů, jako například „know-how“ (s. 53). Také nerozumím, co autor míní větou: „*Je možné, že obyčejní služebníci vymáhali na vyslancích svá novoroční spropitná ve stylu nějaké jemnější formy šarivari.*“ (s. 58) Co si představuje pod termínem „šarivari“? Na s. 7-8, v poznámce 4, autor poukazuje na obtíže spojené s definicí velkých říšských vazalů, přičemž uvádí formulaci italské historičky Cinzie Cremonini. Ta mezi ně zahrнула vedle dalších také knížectví Massa a Carrara, hrabství Novellara a republiku Lucca. Autor zde však vyjadřuje svůj nesouhlas se zařazením výše jmenovaných vazalských států císaře do tohoto seznamu. Nikde však neuvádí důvody svého nesouhlasu. Co ho k tomu vedlo?

František Schwarz dokázal uchopit dobře zvolené a badatelsky velmi perspektivní téma po stránce heuristické a metodologické velmi náročným způsobem. Osobně oceňuji skvělé kladení si otázek a vynikající schopnost interpretovat informace získané v průběhu heuristické fáze vlastního výzkumu. Předložené pojednání nepochybně zcela vyhovuje nárokům kladeným na tento stupeň kvalifikační práce a v mnoha ohledech je s přehledem překračuje. Rovněž bych se přimlouval za to, aby některé pasáže práce v budoucnu publikoval ve formě dílčích analytických studií v německých časopisech, neboť vynáší na světlo velké množství nových informací k dějinám říšských lén na Apeninském poloostrově a vztahu Římsko-německé říše (říšské dvorské rady) k jednotlivým italským státům. Proto bakalářskou práci Františka Schwarze jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **výborně**.

Borovany 2. 6. 2023

doc. PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.